

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.

Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre 8 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasabos petitsor térfogata 20 fillér.

Nyiltér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyiltéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Elismerő leirat

érkezett Kubinyi Géza főispánhoz a belügy-minisztertől s meleg szavak köszönik meg az ő illusztris személyének s a vezetése alatt álló tisztviselői karnak a negyedik hadikölesön sikere érdekében kifejtett eredménydus munkásságát.

A leiratot itt van alkalmunk leközzölni:

Szám: 75684/916.

„Magyar kir. Belügyminiszter.

II—b.

Tárgy: A IV. hadikölesönre történt jegyzések eredménye.

Méltóságodnak hozzám intézett jelentéséből örömmel vettem tudomást a legutóbbi hadikölesön-jegyzés fényes eredményéről. Bizonyítéka ez a törvényhatóság közönségében élő lankadatlan hazafiságnak és kiapadhatatlan áldozatkésztségének.

Amikor ezért a törvényhatóságnak hála elismeréssel és köszönettel adózom — mulasztást követnék el, ha ez alkalomból meg nem emlékezném arról az odaadó buzgalomról, melyet Méltóságod lelkes vezetése mellett a tisztviselők a hadikölesön sikere érdekében kifejtettek.

Az indít arra, hogy Méltóságodnak és a tisztviselőknek a nagy ügy érdekében való buzgalom és sikeres közreműködésért teljes elismerésemet és legmelegebb köszönetemet fejezzem ki.

Budapest, 1916. június 25.

SÁNDOR, s. k.“

*

Csupa ismétlés lenne, ha arról irnánk, hogy mily fanatikus erő és izzó lelkesedés vezette a vármegyei közigazgatás tényezőit a hadikölesön sikere érdekében kifejtett agitacionális munkájánál, mégis a legmelegebb szavakkal szeretnénk kommentálni ezt az elismerő leiratot, mely büszkesége és a megérdemelt jutalom kifejezője lehet annak a tekintélyes gárdának, amely lehetetlenségeket nem ismerve, tudja és bírja teljesíteni kötelességét.

Kubinyi főispán a legutóbbi megyegyűlésen azt mondta: a negyedik hadikölesön nem volt az utolsó hadikölesönünk. Ennek tudatában legyen az elismerő leirat nemcsak a mult dicsérete, hanem a jövő küzdelmeihez szükséges erő és lelkesedés fenntartója!

A Rimaszombati Konzervgyár háborús üzeme.

Naponta tágas társzekerek dűzőznek végig Rimaszombat poros utcáin s csokoládészintű vedrek, egyformán sorakozó ládák tömegét szállítják a vasuti állomás felé.

A rimaszombati közönség megszokta ezt a látványosságot s talán mert megszokta, azért viseltetik bizonyos fokú közönyvel és nem-törődéssel azzal a tekintélyes ipari és kereskedelmi vállalkozással szemben, amely a városkert enyhén zöld lombjai mellett terjeszkedik el s amely csendben, a kiabáló reklám szavai nélkül fejt ki hasznos és érdeklődést érdemlő közgazdasági tevékenységet.

Igaza van annak, aki megkoczkáztatta ezt a kijelentést: „A rimaszombati konzervgyár termékeit valószínűleg jobban ismerik Varsóban, mint Gömörben“, mert Gömör előtt sem kellő értéke, sem kellő haszna nem volt annak a munkának, amely a konzervgyár épületében lázas tempóban folyik.

Titta Ruffonak, a híres operaénekesnek az a kitakadása, hogy nálunk Magyarországon a tehetségek az utcán futkosnak és nem vesszük észre őket, megfelelő formában applikálható a magyar közönségre az ipari és kereskedelmi vállalkozások szempontjából, mert megrögzött szokásunk, hogy két kézzel kapunk minden után, amin külföldi vignetta cifrálikodik s közben nem vesszük észre, hogy a hazai ipar és kereskedelem is tud jót és hasznosat produkálni.

Egy háboru kellett hozzá, hogy bezáruljanak a külföld kereskedelmi vénái s hogy észrevegyük és megszerezzük azt, a mi magyar.

A rimaszombati konzervgyár üzemében ennek az igazságnak az érvényesülése élénk színben mutatkozik, amennyiben a háboru majdnem megkésztette üzleti forgalmát s amely egyszerre a kereslet és érdeklődés középpontjába helyezte az eddig csak szűkebb üzleti körű vállalatot.

A konzervgyárak mindegyike óriási hadseregszállításokat vállalt s a háborus viszonyok között már már az a sors várt a polgári fogyasztó közönségre, hogy a konzervgyárak készítményeit nélkülözni lesz kénytelen, mikor a kereskedői körök kívánságára és kérelmére a rimaszombati konzervgyár legnagyobb részét a polgári társadalom részére rezerválta üzemét s a katonaság részére csak bizonyos cikkeket (leves zöldség, paradicsom) szállít.

Az óriási kereslet s a nyers anyagok beszerzési nehézségei folytán csak a beltölési piacot látja el konzervárukkal, de tömegesen fekszenek megrendelések a gyár igazgatóságának asztalán a külföldről is, így például mikor a gyár üzemét megtekintettük, volt alkalmunk egy konstantinápolyi rendelést is látnunk.

A konzervgyár 1915. évi üzleti forgalma 1300000 korona volt, amely összeg szemben az 1914. évi 800000 koronával igen tekintélyes fejlődésről és előrehaladásról beszél. A kimutatott tiszta nyereség 98000 korona s ez világosan dokumentálja a gyár vezetésének feltétlen szolidaritását, de egyszersmind biztos és hozzáértő kezekben való voltát is.

Sichert Károly, a konzervgyár igazgatója nemcsak kitűnő szakember, de mint a napi kereskedelmi élet vezetője és adminisztrátora is elsőrendű faktornak bizonyult.

Mint érdekes s a gyár üzemére nézve jellemző számadatot közöljük, hogy a mult évben 27600 postacsomag és 14600 vasuti küldemény hagyta el a gyár udvarát.

A gyárban 160 munkás dolgozik, ezek 90 százaléka nő. Van egész fiatal gyermekmunkás is, ezek a baltisztító gép körül foglalkoztak épen és minden baj nélkül végezték a gép munkájához szükséges kiegészítő dolgokat.

A gyár most leginkább zöldbab konzerveket készít s az igazgató terve szerint 200000 doboz ily konzerv elkészítése a közeli napok feladata. Másik nagy cikk most a baraczk, mely hatalmas hordókban sárgállik s amely részint cukrozott állapotban, részint mint lekvár kerül forgalomba.

A málnaszörp is fő czikke a konzervgyárnak s az erdei termékek felhasználására és feldolgozására vonatkozólag kötelezettséget vállalt a földművelésügyi kormányal szemben. Az a czél, hogy az erdei gyümölcsök iparilag felhasználhassanak s a kereskedelmi forgalomba kerüljenek, igen szép eredménnyel jár és sok gömöri falusi embernek nyújt ma kenyeret és megélhetést a konzervgyár részére történő gomba, málna és csipkeszedés.

Málnaszörpből az elmúlt évben 1700 hektoliter került forgalomba.

Igen fontos élelmi cikk lett a lekvár, melyet vödrökben szállítanak. A szalonna drágulása folytán a falusi gazdaságokban kedvelt csemegé lett az alma, szilva, málna és csipkéből készült izes lekvár, melyből 50 waggon szállítás történt az elmúlt évben.

Huskonzervet naponta 6000 darabot tud készíteni a gyár két géppel. — Ebben a cikkben annyi a rendelés, hogy 30 gépet is üzemben tarthatna a gyár, ha a hus beszerzése nem ütközne rendkívüli nehézségekbe.

A gyár berendezése mintaszerű és technikailag kifogástalan. Egy 120 lóerős gőzgép tartja fenn az üzemet, mely mellett egy tartalék gőzgép is van.

A konzervgyárral kapcsolatos jéggyár, a tüztáznak és szénnek a városi lakosság részére való irányítása oly altruisztikus tényezők és tevékenységek, amelyek jóformán semmi üzleti haszonnal sem járnak s melyekért a gyár a város közönségének háláját érdemli meg.

Nagyszerű és teljesen tökéletes a csokoládés drageé és gyümölcs készítése is s a szárított főzélékek üzeme.

Ha még azt megemlítjük, hogy az elmúlt évben 470000 korona maradt az üzleti forgalomból Gömörvármegyében, mindenki előtt a megillető közgazdasági nivójára helyeztük azt a vállalkozást, amely a fejlődés és boldogulást megérdemli s melynek a vármegye jövő gazdasági életében mint domináló tényezőnek kell szerepelnie.

Péter-Pál napja a Vöröskereszté!

A Péter-Pálnapi Vöröskeresztes gyűjtés Gömörvármegyében kevés hely kivételével mindeütt igen szép eredményt produkált.

Az alábbi adatok úgy az egyesek lelkes áldozatkészségét, mint a gyűjtést rendező és vezető egyéniségek buzgalmát dicsérik.

A rimaszombati gyűjtési eredmény **9758 korona 4 fillér**, amelyhez a mult számunkban felsoroltakon kívül nagyobb adományokkal hozzájárultak:

Schweitzer Rezső 50, Apolló-mozi 20% os bevétele 41, Városcsüti Péter-Pálnapi gyűjtés 116, dr. Lichtschein Adolf 50, Városcsüti vasárnapi gyűjtések 200, Szabó Elemérné 10, Török Bálintné Kelecsény (Borsodmelye) 50, Basilides Jánosné (Tiszolc) 50, Fáy Gyula (Nyustya) 10, Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank R.-t. 200 korona.

A vármegye minden részéből érkeznek adományok a főispán hivatalához s e héten a következő tételek nyerne nyilvános nyugtázást: Szutori ref. egyház 1, Uzapanyiti ref. egyház 10, Balogtamási ref. egyház 10, Jánosii ref. egyház hívei 82, Rimapálfalvai ref. egyház hívei 29, Birnstingel Aurélné (Nyustya) 5, Harmaczi ref. egyház perselygyűjtése 10, Balogiványi ref. egyház gyűjtése 432, Gömörpanyiti jótékony előadás jövedelme 31, Bártkai ref. egyház perselygyűjtése 2, Bejei ref. egyház gyűjtése 6, Mares János sajlóvárterületi gyűjtése 48 23, Rimasimonyi ref. egyház 3, Felsőbalogi ref. egyház 12, Putnoki ref. egyház 5, Keleméri ref. egyház 6, Giczei ref. egyház 6, Serkei ref. egyház 10'85, Tornaljai ref. egyház 5 15, Alsókálósai ref. egyház 2'16, Beretkei ref. egyház 2 70, Hanvai és Csizi ref. egyház 93'18, Nemesmartonfalvai ref. egyház 8, Zádorházi ref. egyház 5, Jolsva város gyűjtése 1033'84, Nagyröcze város gyűjtése 430'38, Imolai ref. egyház 2'55, Páskaházi ref. egyház 18, Kövecsesi ref. egyház 16 29, Nemesradnóti ref. egyház 54, Rozsnyó város gyűjtése 1035, Dobsina város gyűjtése 432'70, Rozsnyói ref. egyház 2150 korona.

A gyűjtéssel kapcsolatban a következő tudósításokat vettük:

Péter-Pál napja Jolsván. Péter Pál napja valóban a Vöröskereszté volt ez idén Jolsván, mert az alig háromezer lelket számláló város társadalma *egyezer koronán felül* adakozott a Vöröskereszt céljaira.

A gyűjtés többféle módon eszközöltetett. A helyi viszonyok figyelembe vételével az utcai perselygyűjtés mellőzve lett s e helyett a város társadalmának hölgytagjai kettesével jártak házról házra. — Az illy módon való gyűjtés nehéz feladatát özv. Vajda Pálné s Rieger Györgyné urasszonyok, továbbá Hering Hilda, Tindly Gizella, Kéry Mariska, Stitniczky Mariska, Liptay Margit, Kéri Carolin, Piacsek Irma, Strkula Jolán, Neogrady Nóra és Karaffy Mariska lelkes urileányok voltak szívesek vállalni s minden várakozást felülmúlt eredménnyel meg is oldani.

A Vöröskereszt felhívása értelmében a város hazafias és lelkes fiatalsága aznap este a városi vendéglő nagytermében egy hazafias dalosestélyt rendezett az anyagi siker további emelése céljából, amelyen ugyszólván kivétel nélkül megjelent a város közönsége, hogy a nemes célra még aznap újabb áldozatot hozhasson belépődíjával, felülfizetésével s a nemes cél javára rendezett tombolán való részvételével. Az estély erkölcsi és anyagi sikere feljessen méltó volt ahhoz az ambícióhoz, melylyel az ünnepély rendezősége és a szereplők az estély sikere érdekében fáradoztak.

Az előadás művészi sikerének méltatását, — amennyiben azt a „Murányvölgye” már közölte — ehelyütt, azzal a megjegyzéssel, hogy az előadás nagy sikerének első sorban álló tényezőjéről, Erőss Jolán urhölgyről megemlékezni e helyen is kedves kötelességünk — mellőzhetőnek tartjuk. Az estély művészeiről és művésznőiről több szeretettel, elismeréssel és hozzáértéssel szólni talán már nem is tudnánk.

Solymos Sándor tanár urról, mint ugyan csak tevékeny rendezőjéről az estének s Jureczky Nándor gyógyszerész urról, mint a tombola ötletes és agilis rendezőjéről megemlékezni

az érdemek sorrendje szerint ugyancsak mulasztathatlan kötelességünk.

A tombola tárgyai 200 koronát meghaladó értékében a város és vidéke önkéntes adakozásából gyűltek össze, melyért az adakozók fogadják e helyről a rendezőségek hálás köszönetét. A hazafias ünnepély alkalmából a következő felülfizetéseket kaptuk és nyugtázzuk a rendezőség köszönetének kifejezése mellett:

Dr. Grundmann Frigyes, Magnesit Ipar R. T. 20—20 kor., özv. Czékus Lászlóné, Marik Ernő, dr. Szontagh Vilmos, Friedmann Áron 19—10 kor., Smál József, Czibur Imre, Miklóssy kapitány 8—8 kor., Glück Jakab 6 kor., Szénássy Béla, Jureczky Nándor, Sandrik János, özv. Jureczky Bertalanné, Szikora Piroška, Andrassy János 5—5 kor., özv. Csernok Antalné, dr. Székely Zsigmond, Marikovszkyné 4—4 kor., Salvendy Gyula 3.50 kor., Vietórisz Sándor 3 kor., Wolf Vilmos, Ilovsky Ede 2.50—2.50 kor., Szénássy Sándorné, Strkula Aladár, Huber Lipót, Stitniczky Dezső, Varga Béla, dr. Lányi Tivadarné, Porubszky Imre, özv. Czibur Emilné, Schmidt Róbert, Traum Péter 2—2 kor., Tindly József, Prékopa Adolf Mihály 1.50—1.50 kor., Vincze István, Dabrovsky Miksáné, Csoszor Rezső 1—1 kor., Piacsek Rezső, Soltész Gyula 60—60 fill. s Fábrián Lajos 50 fillér.

Péter-Pálnapi majális Betlérben.

A betléri ifjuság a községi előljáróság közreműködésével gróf Andrassy Géza uradalmának erdőjében Péter Pál napján: június hó 29 én a Vöröskereszt javára igen sikerült majálist rendezett, melyen tekintettel a megfogyott számu ifjuságra, mégis mintegy kétszázan vettek részt. A tiszta jövedelem 200 korona 18 fillér volt, melyet az előljáróság rendeltetési helyére juttatott. — A közönség az eddigi sokoldalú adakozásnál is alaposan kivette a részét s a jelen esetben is tanujelét adta a jótékony iránti fogékonyágának, a községi előljáróság pedig Záhorszky Ernő körjegyzővel az élén, elismerésméltó buzgóságot fejtett ki.

Várgedén Köhler Gusztáv lelkes vezetése mellett volt megtartva a Péter-Pálnapi gyűjtés, mely 590 koronát eredményezett. Maga Szabó László földbirtokos 500 koronával járult hozzá a gyűjtéshez. Szabó László ezen nemes ténykedése ismételt tanúsága áldozatkész lelkességének.

Egy kis összehasonlítás. Anélkül, hogy más városok eredményeit lekicsinyelni akarnánk, csupán a gömöri városok közönsége áldozatkészségének jellemzésül leközzöljük a következő városok gyűjtési eredményeit: Eperjes 2104'09 K, Balassagyarmat 1762'56 K, Ungvár 1126'03 K, Igló 840 K, Poprád 398'47 K.

Világháboru.

A világháboru harczi lángjai mostanában csapkodnak föl a legmagasabbra. Olyan borzasztó véres harcokban ütközik össze a két részre vált művelt világ, hogy azokhoz foghatóan még a lefolyt két esztendő borzasztó harczi is eltörpülnek. Az entente államainak vezető férfiai elhatározták magukban, hogy mindenáron kicsikarnak valamit a hadi szerencse kockáján az elvesztettekéből, ezért aztán egy év óta készülődtek a mostani harcokra emberben és municzióban. Már hónapok óta folyt a beharangozás a nagy offenzivára és most, hogy kitört, tényleg el kell ismernünk, hogy a multhoz képest nagy dolgokat hoztak létre. Talpra állították és támadásra képessé tették, illetőleg megújították az orosz hadsereget, a mely meglepő erővel fogott bele egy hónappal ezelőtt az offenzivába; talpra állott bőséges municzióval az angol hadsereg is; a francziákról tudtuk, hogy leginkább harcra készek; sőt a Balká-

non is addig intrikáltak, hogy szegény Görögország kénytelen volt nekik mindenben engedni jobb érzülete ellenére, ha csak a választásokon nem lobog föl a régi görög öntudat.

Most azután mindenfelé folynak a kemény, véres harcok a flandriai háttárszélőtől egészen Bagdadig, még aránylag a Balkánon a legesondesebb, ott csak előőrsök csatároznak, míg máshol patakokban folyik az embervér.

Az entente tényleg elérte azt, hogy egyszerre támad reánk mindenütt, még az olaszok is offenzivát próbálnak ellenünk a mi támadásaink félbemaradása után. De' akár milyen nagynak látszik is az entente erőfeszítése, akármennyire igénybe veszi is vezéreink, katonáink fáradságát és országaink teherbíró képességét; a lefolyt hetek után úgy kezdjük észrevenni, hogy a munka igen nehéz lesz, de meg fogjuk győzni. Ugy látszik, meg fogjuk birni ezt a régen készülő, együttes erőfeszítést is, de még hónapokig eltarthatnak a rettentő harcok.

Bámulattal kell adóznunk német szövetségeseinknek, a kiket sem keleten, sem nyugaton nem érnek váratlanul és előkészületlenül a legborzasztóbb támadások s a mellett tudják folytatni, a mit megkezdettek: Verdun ostromát.

Az orosz harctéren kezd megfordulni a kocka. Lassanként mindenütt visszaverjük a támadásokat és ellentámadásaink szép sikerrel haladnak előre.

Volhyniában az orosz betörő éket meglehetősen visszaszorították már Linsingen német és osztrák-magyar seregei és bár Bruszilov új tartalék seregeket hoz a vágóhídra, nemsokára elfogynak azok is. Egész orosz ezredekéből alig maradt ember, a tisztek rémitően pusztulnak s az egy hónapos offenziva alatt félmillió embert pusztított el az orosz fővezérlet. Ezt már kezdik Petrográdban is megsokalni. Volhyniában most Kolkinál próbálkoznak új áttörő ellentámadással, de sikertelenül, most már mi is készen vagyunk s ismerjük az új orosz erőt.

Galicziában a S. rypa frontot keményen tartják Bothmer seregei s a betörőket visszaverik, sőt ez a sereg 40 kilométerrel délre hosszabbította frontját s így sikerrel beavatkozott a Kolomea felé előtört orosz seregek harcaiba s azokat Tlumacnál erősen visszanyomta. Ennek következtében veszedelemben kerülhet a bukovinai orosz sereg és így az oroszok a veszély elhárítására is igyekeznek a mi frontunkat Kolomeától nyugatra benyomni. Kolomea mögött igen nagy harcok folynak, de a siker, úgy látszik, mi felénk hajlik; legalább erre mutat, hogy ott feltartóztatták az oroszokat, különösen Szadzavkánál, a Delatyn felé vezető uton.

A mocsaras vidéktől északra szintén támadtak az oroszok, de úgy Baranovicsi, mint Szmorgon és Dünaburg vidékén kemény leczkét kaptak a németektől.

Az olasz harctéren az ellenség főleg a Doberdó fensik ellen intézett támadásokat, de semmi sikerrel és nagy veszteséggel.

Megindult az angol-francia offenziva is Albert város és a Somme folyó vidékén napokig tartó borzasztó tűzérési harcok után; de az offenziva jóformán

semmi eredményt sem ért el eddig; csak azt konstatálhatták, hogy a németek hetszeres védelmi vonallal vették körül az elfoglalt területet és csak hosszú idő múlva remél sikers az ellenség, mert a németek keményen helytállanak.

Verdun körül ezalatt tovább folyik a német offenzíva, őrlődnek a francia seregek s a németek egymásután foglalják el az erődöket és a veszedelmes állásokat.

Keleten a törökök sikeres harcokban szorítják az oroszokat Perzsia belseje felé, másrésztől Örményországban is előhaladnak Erzerum felé s a tengerparton Trapezunt felé.

Hírek és vegyesek.

Forgácsok

tingli tanglijából, komoly és neveltető tarkaságából egy kettő:

*

Nem vicz és nem is kitalálás, de igaz história az, amelyet ma ideírok.

Legalább is annyi tanúval tudom igazolni, mint azt, hogy a piacon husz fillér egy szemmel alig látható tojás s hogy tízenhárom koronát is elkérnek egy kiló sárguló zsírért.

Ezen garnirungok után jöjjön a tulajdonképeni história:

Egy harmadik osztályu vasuti fülkében utazik két paraszt Rimaszécsre a legutolsó rimaszombati vásárról.

Az egyik tízenegy darab ezrest kapott egy ökörért, a másik nem rendelkezett ilyen fönyemény számba menő kincsesel s ezért meglehetősen el volt szontyorodva.

— Mit busulsz ezimbora? kérdi az, akinek ezresei voltak s hunczut mosolylyal folytatja: — mennyiért engednéd levágnatni a kipödört bajuszodat?!

A másik tréfásan felel reá, hogy egy ezresért.

És az üzlet Dobóca és Rimaszécs között megtörtént. Az ökörkereskedő paraszt gavallérosan fizette ki az ezrest úgy, mint régen egy igazi gavallér ur, aki tükröket lövöldözött össze, cigányok homlokára ragasztott százas és ezres bankóval gyujtotta meg a virginiját. — Mind össze annyit kért a másiktól, hogy mondja a feleségének, hogy tizezren ment el az ökör.

Morál: nem az, hogy a háboruban is vannak szerencsés emberek, hanem sokkal inkább, hogy az asszony tekintélye nagyobb még annak a parasztnak a merszénél is, akinek tíz darab ezres pihen a kebelében.

*

Szerdán délben rettenetes hőség volt. Kivárcsi Szvetozár rimaszombati okvetlenkedő nevéhez illően ezt kérdezte:

— Vajjon hol lehet ilyenkor az öntöző-locsi???

Nem válaszolt kérdésére senki, de utólagos jelentések arról szólnak, hogy mióta „—kő” kollégám a Honvéd utcái sármot megírta, azóta állandóan ezt a szerencsés utazót lozsolja. Mások szerint oly nagy volt a meleg, hogy Isten ellen való vétek s valóságos állatkinzás lett volna a kocsi huzó két lovat befogni, sőt még hajtani is!...

*

Egy rimaszombati Conrád azt a kérdést intézi hozzám, hogy lehet az, hogy Rozsnyón minden este fél 8 órakor olvasható a Höffer s Rimaszombatan sokszor még másnap reggel 9 órakor sincs ebben részünk?!

A kérdést illő tisztelettel átadjuk a postánk vezetőségének.

*

Falusi idill:

— „Cibikém... cibikém jertek ide” helyett, ma így hívja össze a szaladó csirkéket a gazdasszony: „Cibikék, cibikék jöjjenek kérem ide”, mert ki merne ilyen becses jószágokat letegezni?!

*

Megesett történet Rimaszombat szállodai életéből:

Egy rimaszombati szállodába száll egy úr s mikor az est — úgy mint a nótában — Rimaszombatan is mesélni kezd, alvásra hajtja fejét. Most jön a „de” és most jön a poloska. Még pedig sok poloska, sokkal több, mint amennyi muszkát a Bruszilov seregében elképzelni tudnak a rimaszombati siránkozók. S az úr, aki este beszélt, még mielőtt leszállt a hajnal köde — kiszállt, illetve kiköltözött a szállodából.

Ez eddig egy egészen megszokott jelenség, de most jön a komikum. Mikor az úr eltávozik a poloskák hazájából, kajáni mosollyal mondja neki a portás: „... szolgája, mikor a Nagyságos úr idejött, tudtam előre, hogy nem fogja tudni itt kitaratni...”

Ha már ezt megírtam, megírok még egy szállodai jelenséget:

Az egyik szállodánk lakói az ebédutáni sziesztajuk után kikönyökölnek az ablakon s nem mondhatnám, hogy „hó”, de azért mindenestre fehér-toaletben süttetik a délutáni napon fejüket, karjukat sőt egyesek a mellüket is.

Nincs jogunk senkit a nap, illetve légkurban akadályozni, de talán izlés és közszemérem is van a világon!...

Glin.

Személyi hírek. Kubinyi Géza főispán Budapestről esütörtökön érkezett Rimaszombatan s onnan vasárnapra Sajórédeire utazott, ahol részt vesz az ev. papválasztáson.

Széman Endre pápai prelátus f. hó 7 ikén néhány heti tartózkodásra Balaton-Fonyódra utazott.

Egyházközségi választások. A rimaszombati ref. egyházközség e hó 2 án, vasárnap Czinke István főesperes elnökle alatt közgyűlést tartott, melyen újabb három évre gondnokká Samarjay János földbirtokost, gondnokká Cseh Jánost választották meg. Az egyháztanács tagjai közzé beválasztották ez alkalommal Lánca Kálmán kir. tanácsos kir. pénzügyigazgatót és Fekete Pált a földmivesskola igazgatóját. Presbiteri kültagul a szórványokon Fáy Gyula nyug. főispán és rimakokovai Knöpfler Károly lettek megválasztva.

Papi gyűlés. A kishonti r. k. esperesi kerület hétfőn f. hó 3 án tartotta évi gyűlését Nagyszuhán. Sz. mise s az iskola megvizsgálása után Széman Endre prelátus-prépost esperes-plébános tartalmas beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Az elnöklő prelátus szavai után Szokolovszky Benze alesperes nyustyai plébános a kerület nevében üdvözölte a prelátust új méltóságában — mire a prelátus esperes meghatottan válaszolt. Több aktuális egyházi s iskolai ügy letárgyalása s elintézése után Molnár Gyula nagyszuhai káplán tartott felolvasást „A háboru hatása iskolánkban” czimen. Az értekezést mindvégig tetszéssel és osztatlan elismeréssel fogadta a gyűlés. Ezután Liptay Ede plébános látta szívesen vendégszerető házában paptársait barátságos ebédre.

Iskolagondnoksági kinevezések.

Kubinyi Géza főispán a kishőrczei állami elemi népiskola gondnokságába Bihary István vezető kir. segédtanfelügyelő javaslatára kinevezte: elnökül Smál József nagyőrczei polgármestert, alelnökül Traum Péter plébánost, tagokul Lakner Dániel körjegyzőt és Groszmann Ignác kereskedőt. — A gömörnáni állami elemi népiskola gondnoksági elnöke Fáy Árpád giczei földbirtokos az elnöki tisztségről lemondván, helyébe a főispán Magyar István giczei ref. lelkészt nevezte ki.

Igazgató tanácsülés. A rimaszombati egy. prot. főgimnázium igazgató-tanácsa a múlt esütörtökön tartotta ülését Medveczky Sándor elnökle alatt. Az ülésen az igazgatói jelentés után a pénzügyi bizottság előterjesztéseivel foglalkoztak, amelyekben a főgimnázium és a táptintézet félévi számadásainak megvizsgálásáról értesítette az igazgató tanácsot.

Az új hivatalfőnök ünneplése. A rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség tisztikara folyó hó 1 én a háboru viszonyokhoz mért szerény, de lelkes hangulatban eltöltött délutáni kiránduláson ünneplte most kinevezett hivatali főnökét: Raqályi István pénzügyi számtanácsost. — Az egyszerű keretek közötti ünneplésnek frappáns megnyilatkozása volt az a tisztelettel párosult szeretet,

mellyel a tisztikar a hivatalában komoly, odaadó, há munkás, a magánéletben szerény és kedves modoru új főnökét övezi. A megnyilvánult szeretet egyben biztosítékot nyújt az iránt, hogy a mai nehéz viszonyok közt a hivatalban a főnökkel a tisztikar egy lesz. A késő esteli órákban a jelen voltak mindnyájan azzal a jóleső érzéssel és boldogító tudattal távoztak el, hogy ily főnök vezetése alatt szolgálni, még a számok rideg világában is — nem teher, hanem gyönyörűség lesz!

Szabadságon. Kolbay Sándor kir. törvénytárszék elnök és dr. Musotter Miklós tanácselnök e héten néhány heti szabadságidejüket megkezdték. A kir. törvénytárszék vezetője az elnök szabadságideje alatt Cseh István kir. táblai bíró lesz, ki a főtárgyalásokat is vezeti. Ugyancsak e hó 1-én kezdte meg egy havi szabadságát Lehoczky Márton kir. ügyész is.

Esküvő. Ruffinyi Aladár főbányamérnök, tartalékos tüzérfőhadnagy, Ruffinyi Jenő volt dobsinai bányagazgató és bányatanácsos fia f. hó 5 én, szerdán esküdött örök hűséget Budapesten az ág. ev. templomban Hönsch Gizellának, Hönsch Árpád vitkovici bányagazgató leányának. Az esketést, melyen diszes közönség jelent meg, Scholtz Gusztáv püspök végezte. A menyasszony Hönsch Ede putnoki nyug. főbányatanácsos unokája.

Változás a jászói premontrei rendben. A jászói prepost prelátus Tóth Albin rozsnói főgimnáziumi tanárt a nagykapusi plébániára kinevezte.

Közigazgatási bejárás. A Magnesit Ipar R. T. kérelmezése folytán a nevezett részvénytársaság jolsvai és baráttelkei magnesit bányait a jolsvai u. n. melegvízi gyárteleppel összekötő tervezett iparvasut engedélyezési tárgyalása mult hó 30 án Jolsván a városháza tanácstermében tartatott meg. A kereskedelemügyi miniszterium képviseletében dr. Török László osztálytanácsos vezette a tárgyalásokat s mint szakközeg Mokry Imre főmérnök s a Vasuti és Hajózási főfelügyelőség részéről Zaymusc Vincze felügyelő voltak jelen. A vármegye részéről Lukács Géza alispán s Wuffka Ernő műszaki tanácsos vettek azon részt. Az engedélyt a részvénytársaság az iparvasut építésére megkapta. A késő esti órákig elhúzódott tárgyalás befejeztével a részvénytársaság vendégül látta vacsorán a kiküldött bizottság tagjait.

A vármegye nyári közgyűlése. A vármegyei törvényhatósági bizottság ez idei rendes nyári közgyűlését e hó 29-én, szombaton fogja megtartani. A közgyűlést megelőző állandó választmányi ülés e hó 18 án, kedden lesz. A közgyűlést s állandó választmányi ülést összehívó alispáni hirdetmény a vármegyei Hivatalos Lap legközelebbi számában jelenik meg. A közgyűlés tárgysorozatán tekintélyes számú ügy elintézése szerepel. A tárgysorozatot legközelebbi számunkban lesz alkalmunk ismertetni.

Orosz fogságban. Lapunk munkatársa Haynik Géza 16 ik gyalogezredbeli tartalékos honvédhadnagy — mint értesülünk — az északi harcstéren orosz fogságba esett.

Alakuló ülés. A Konzervgyár Részvénytársaság igazgatósága folyó hó 7 ikén tartotta első ülését a közgyűlés után s azon az igazgatóság tagjai csaknem teljes számban megjelentek. Dr. Kovács László elnök üdvözlő szavai után dr. Szabó Károly ügyvezető-alelnök bejelentette, hogy az elnök, jegyző és ügyész választása szükséges s javaslatára alapján 3 évi megbizatással dr. Kovács László elnökké, Sichert Károly jegyzővé s dr. Baksay Dezső ügyésszé választatott meg egyhangulag. Ezután a folyó ügyek tárgyalattak és intéztettek el.

Kitüntetett gömői szolgabíró. Hegyessy István nyustyai szolgabíró, aki az 5 ik honvédbuszárezredben mint zászlós teljesít szolgálatot, az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartása elismerésül a kis ezüst vitézségi érmet kapta.

Rendkívüli közgyűlés. A rimaszombati általános temetkezési egyesület f. július hó 16-ik napján délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek főtárgya az alapszabály módosítás ügyében leérkezett miniszteri leirat lesz s így kívánatos, hogy a tagok minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Egy gömöri főur nemesszivüése. Érdekes halottja volt mult vasárnap a miskolczi Erzsébet kórháznak. *Sebastian Saccipanti*, kor-sikai születésű, francia nyelvemester. A boldogult több, mint harmincz éven keresztül a francia nyelv tanításával foglalkozott Bécsben. Többek között tanítványa volt az abessiniái alkirály is. — Bécsben ismerkedett meg *Serényi Béla* gróf, volt földmivelésügyi miniszterrel, a kit bécsi tartózkodása alkalmával béke idején is állandóan felkeresett. A háboru elején nagy panasszal járult az említett gróf elé. Tanítványa elhagyta s mint született francia teljesen kenyérkereset nélkül maradt. A jó és nemes szivéről közismert gróf az öreg nyelvemestert megsajnálta és putnoki kastélyába hozta. Csaknem másfél évet töltött Putnokon, hol bár ellenséges föld szülőtte volt, szelid, jó modoráért, jólelküségéért mindnyájan kedvelték. Pár héttel ezelőtt hirtelen több súlyos betegség lepte meg. — Így került a miskolczi kórházba, hol a főorvos minden igyekezete mellett is, a halál az elkinzott testen győzelmet aratott s mult hó 30-án 67 éves korában elragadta. Nyugodtan vette a közeledő halál híreit, mert tudta, hogy a ki életében annyi szivjósággal viseltetett iránta, halálában sem hagyja el. Temetése f. hó 2-án volt a miskolczi Erzsébet kórház halottas házából.

Orvosi kurzus. Dr. *Lusztig* Sándor helybeli gyakorló orvos és járásorvos helyettes, a nemi betegségek terjedése elleni védekezés ügyében folyó hó 10-én kezdődő egy hetes tanfolyamra Budapestre utazott s azután néhány heti szabadságra utazik.

A vörös-kereszt egyletből. A vörös-kereszt egylet itteni nagy kórházában ugyancsak megélnék az utóbbi időben az élet. Most már teljesen be van töltve az egész kórház, sőt a kiegészítő helyek is megteltek. — A mult héten érkezett sebesültekkel együtt a harc-téri beteg és sebesült katonák összlétszáma 510, ebből 54 a rimatamásfalvai és 20 a szabadkapusztai méntelepi kiegészítő kórházban van elhelyezve. — Folyó július hó 5-én hazaérkezett *Samarjay* Jánosné, a kórház vezető elnöknő is. A harc-téri sebesült és beteg katonák étellemezése és gondozása példás, minden tekintetben elsőrangú. Mult héten tartotta meg *Nechwatal* ezredes — katonai parancsnok — a szokásos havi ellenőrző látogatását s a tapasztalt rend és gondos ellátás fellett teljes elismerését fejezte ki a vezetőség előtt.

Katonai kirendelés. Dr. *Vass* Lajos népfelkelő főhadnagyot a honvédelmi miniszter Rimaszombatba rendelte ki a vármegyei mezőgazdasági munkabizottsághoz, a katonai munkásosztatok s a munkaadók között felmerülhető vitás kérdések elintézésére végett.

Áthelyezés. A kerületi felülvizsgáló lábadozó osztag Iglóról — mint a „Szepesi Lapok”-ban olvassuk, áthelyeztetett 9 hónapi ott állomásozás után Kassára. Az osztagnál működött az Iglón éppen úgy, mint nálunk közszeregetnek örvendő dr. *Linberger* Albert ezredorvos, nagyröcséi városi tisztí orvos, kinek működéséről és rokonszenves egyéniségéről az iglói lap is elismerő meleg szavakkal emlékszik meg s távozását őszintén sajnálják.

Választmányi ülés. A rimaszombati r. kath. olvasóegylet választmánya ma, vasárnap (július 9-én) délután 3 órakor saját helyiségében ülést tart.

Tanítói áthelyezés. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Krusclyné Török* Lujza óradnai, *Kovács* Julia garamszécsi állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

Katonai kitüntetések. Legfelső dicsőség elismerésben részesült az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért *Farkas* Gyula 5. honvédhuszárezredbeli tart. hadnagy, *Tomory* Géza nyug. garami főszolgabíró veje. Ugyancsak ezen kitüntetésben részesült *Kandra* István 25. gy. ezredbeli tart. főhadnagy, *Piacsek* Rezső és *Kollonay* Zoltán 5. gyalogezredbeli tart. hadnagy, továbbá *Magra* László és *Niedermann* Béla 16. honvédgyalogezredbeli százados. Ezüst signum laudissal lett kitüntetve *Eichler* Károly 80. gyalogezredbeli százados és *Szezepanszki* Boleszláv 80. gyalogezredbeli főhadnagy.

A 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadi-ékitménynyel kapta vitéz magatartása elismeré-

seül *Csöti* Illés 5. gyalogezredbeli tart. hadnagy és *Kún* Bertalan 16. hvdgy. ezredbeli hadnagy.

Katonai előléptetés. Az északi harc-térről kapjuk az értesítést, hogy a városunkbeli *Pongó* Mihály hadapród őrmester július 1-én hadapróddá lett előléptetve.

Kitüntetések a 16-os honvédeknel. A 2. oszt. ezüst vitézségi érem a következő 16-ik honvédgyalogezredbeli vitéz katonáknak adományoztatott:

Mizera János honvédnek, Lőrincz Bálint őrvezetőnek, Braun Ottó tartalékos zászlósnak, Milián József szakaszvezetőnek, Juhász Lajos tizedesnek, Jakubovics Pál őrmesternek, Baresik Pál, Ferencz Albert tizedeseknek, Zemán Gyula tartalékos hadapródnak, Schmiédli Sándor hadapródjelöltnek, Grünfeld Manó, Kovács András, Szalay Lajos szakaszvezetőknak, Gyúros Mihály őrmesternek, Pap József szakaszvezetőnek, Horvay Gyula hadnagynak, Gasparecz Gyula tizedesnek, Barta János honvédnek, Furucz Lajos tizedesnek, Lőrincz Antal, Tokár János őrmestereknek, Schmiédli Albert egyévi önkéntes szakaszvezetőnek, Balázs Pál honvédnek, Marosi Gábor őrvezetőnek, Hupka Viktor tartalékos zászlósnak, Farsang Tibor honvédnek, Kovács Pál őrmesternek, Szpevák Miksa törzsőrmesternek, Tischler Lajos tartalékos hadapródnak, Márkus József tizedesnek, Edelmann Sándor, Pászti József honvédeknek, Csernati Sándor, Eczet Pál, Smankovich Rezső tizedeseknek, Molnár László törzsőrmesternek, Krokavec András tizedesnek, Tomka János István őrvezetőnek, Mispál János hadapródjelöltnek, Szőke Gusztáv tizedesnek, Balga József őrvezetőnek, Babulya Sándor őrmesternek, Hugyecz András tizedesnek, Márton Antal őrmesternek, Pécsi Lajos, Topolcsik Rafael, Nagy Imre, Petricz Mátyás honvédeknek, Jeney Sándor szakaszvezetőnek, Kutscherak Cirill, Sréter Mihály honvédeknek, Molnár Ferencz őrvezetőnek, Alberti József szakaszvezetőnek, Macska János honvédnek, Telgarecz József, Mikula János, Balázs Gábor tizedeseknek, Tittel Zoltán tartalékos zászlósnak, Vincze István szakaszvezetőnek, Buduczky János, Fekete Pál honvédeknek, Oláh János szakaszvezetőnek, Mares Géza tartalékos zászlósnak, Szmechil Ferencz egyévi önkéntes szakaszvezetőnek, Tóth József tizedesnek, Sósik Péter, Szorcsik János honvédeknek, Czibula János szakaszvezetőnek, Széles Lajos honvédnek, Ivocs Lajos, Purutzky János szakaszvezetőknak, Benkő Mihály tizedesnek, Gresina János honvédnek, Gojács Pál tizedesnek, Forgács Pál, Kis Mihály honvédeknek, Árvai József, Visnyár István őrvezetőknak, Gyürky Andor tizedesnek, Réz Géza tartalékos hadapródnak, Szakál András őrvezetőnek, Plehl János, Kaisinger István tizedeseknek, Seidner Árpád honvédnek, Herczeg Ferencz István őrvezetőnek, Wagner András szakaszvezetőnek, Havaj György, Dudás Mihály honvédeknek és Süley József őrvezetőnek.

Halálozások. Egy széles körökben ismert, tisztos urnó, ki magas műveltségének és nemes szivének sokszor élénk tanujelét adta s a báboru alatt sok jótékonyt gyakorolt, hunyt el folyó július hó 6-ikán Serkén. — Néhai fertőssalmási *Balogh* Samu pest-megye nyugalmazott adófelügyelőjének és serkei birtokosnak özvegye szül. nemes Póka Theresia e tisztos nő, kinek hirtelen — szivszélhűdés folytán bekövetkezett halála kiterjedt családot borított gyászba és mindenfelé őszinte részvétet kelt. Két fia: József honvéd tüzér százados és Aladár honvédhuszár százados, férjezett két leánya: Mártha és Anna, vejei: *Csorbits* László bányagazgató és zebegnyői *Pekáry* József székesfővárosi államrendőrségi tanácsos, több unoka és számos rokon siratja az elhunytat, kit nagy részvét mellett temettek el Serkénben a családi sírboltba.

Gelb Simon helybeli zálogháztulajdonos folyó évi július hó 5-ikén 67 éves korában hosszas betegség után városunkban elhunyt. — Kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytat, kinek temetése folyó hó 7-én délután izraelita polgártársaink nagy részvéte mellett ment végbe. — Ravatala felett *Singer* Rezső kerületi főrabbi mondott megható beszédet. — Az elhunytban dr. *Gelléri* Miklós budapesti ügyvéd és dr. *Gelléri* Sándor ügyvédjelölt, valamint *Fráter* József pénzügyi tisztviselő felesége édes atyjukat gyászolják.

Hősi halál. *Gál* Jenő, a Rozsnyói Takarékpénztár és Zálogház r.-t. tisztviselője, a m. kir. 313. honvédgyalogezred önkéntes tizedese a volhyniai harc-téren június hó 16-ika és 19-ike között, mikor szakaszát rohamra vezette, ellenséges golyótól szíven találva, hősi halált halt. A fiatal, 23 éves tisztviselő hosszú ideig mint a Rozsnyói Takarékpénztár tornaljai fiókjának vezetője működött, majd Rozsnyón teljesített szolgálatot. Szorgalmánál és megbízhatóságánál fogva fellebbvalói megbecsült, kedves modorával mindenütt szeretett tagja volt a társaságoknak. Mint katona lelkiismeretesen és igaz haza szeretettel teljesítette kötelességét. — Gyászoló családjá csütörtökön, e hó 13-án délután a rozsnyói ág. hitv. ev. templomban gyászisteniszteletet rendeztet emlékeztére. Hősi halála gyászba borította lapunk felelős szerkesztőjét is, aki testvérét veszítette el benne.

Dráveczky Jenő 29. vadászszázalóbeli hadnagy, ki a losonezi 29. vadászok századát az északi harc-térről vezette, 20 éves korában Lucknál hősi halált halt. A vitéz fiatal hadnagy hősi halála széles körökben kelt részvétet; *Dráveczky* Kálmán egyházasszabási plébános az elhunytban unokaöccsét gyászolja.

Most kapjuk a hírt, hogy *Posevitz* Albert, a Rimamurány salgótarjáni vasmű részvénytársaság nagy reményekre jogosított fiatal tisztviselője, június hó elején az északi harc-téren Olecánál orosz golyótól szíven találva, 22 éves korában hősi halált halt. — A hazája védelmében elesett fiatal ember — kinek édes atyja 25 évesen át volt Nagyröcsze r. t. város érdemekben gazdag tiszti orvosa — felmentésre nem reflektálva, sőt időelött jelentkezve, önként fogott fegyvert a szent ügy szolgálatában s áldozta életét a hazáért.

Lengyel István tart. hadnagy, dr. *Lengyel* József 80. gyalogezredbeli tart. segédorvos testvérbátyja, ki a szerb harc-téren 1914-ben megsebesült, most az orosz fronton hősi halált halt.

Nagy jégeső Tiszolczon. *Tiszolczról* jelentik nekünk, hogy e hó 6-án csütörtökön d. u. 6. órakor óriási jégeső pusztított Tiszolczon és környékén. Körülbelül egy negyed óra hosszat tartott az eső s galambtojás nagyságu jégdarabok hullottak. A jég igen nagy pu ztitást tett úgy a termésben, mint az épületekben s az udvarokon lévő szarvasmarhaállományban. A község tulajdonát képező nagyvendéglőnek 35 ablakát verte be a jégeső. A kár még nincsen felbecsülve.

„Történet apró emberekről.” A „Gyermekvédelem” lapjában e címmel *Geguss* Dániel rendőrtanácsos, a rendőri gyermekbiróság vezetője ír érdekes közleményt. Ebben olvassuk: „Örömmel emlékszem vissza a kis *Friedmann* Ágostra. Mint teljesen árva gyermek került a menhelybe. Innen kiadták *Rimaszombatba* inasnak. Rosszul bántak vele, fogta magát, elment egy menetszázaddal az Isonzó partjára. Itt volt négy hónapig, akkor haza transzporálták. Csukaszürke ruha volt rajta, ménkü nagy, teli hátizsák, csillag egy se. Gyönyörű, okos fejű, élénk szemű gyerek.

— Hát mit csináltál a harc-téren Gusztí? kérdeztem tőle.

— A konyhánál voltam, ott dolgoztam.

— Puskád nem volt?

— Nem.

— Hát akkor nem harcoltál te, egy talján sem hagyta ott nálad a fogát?

— Nem, mert csak a konyhánál segédkeztem.

— Hát visszamégy Rimaszombatba?

A kis katona elszontyolodott.

— Ne tessék odaküldeni, mert ott nem bántak jól velem. Inkább valami mesterségre szeretnék menni. — Az országos gyermekvédő liga egyik inasképző iskolájában csináltunk neki helyet. Mikor ezt közöltem vele, boldogan mosolygott, összevágta a bokáját: „Alássan köszönöm, igen jó mesterember fogok lenni!”

Apolló színház. Mult szombaton és vasárnap nagy élvezetet szerzett a közönségnek a változatos kíséző programmal együtt bemutatott „Sulamith,” mely egyike a saison legszebb filmalkotásainak. Szerdán a „Rókaut,” szintén gyönyörű film kötötte le a közönség figyelmét. Szombaton és vasárnap válogatott, mindenfelé nagy tetszéssel fogadott darabok kerülnek bemutatásra.

Közgazdaság.

A lakosság ellátása gabonával és liszttel.

A kormány beküldötte a vármegyéhez a lakosságnak gabonával és liszttel való ellátásáról szóló rendeletet:

A rendelet kimondja, hogy mindenki, akár termelő, akár nem termelő, saját házi szükségletére búzát, rozst, kétszerest, kölest és árpat, gazdasági szükségletére pedig búzát készáruvétel útján minden közvetítő kizárásával lakása helyének községi előljárósága (polgármestere) által kiállított vásárlási igazolvány alapján a termelőtől közvetlenül vásárolhat.

A vásárlás csak annak a községnek területén történhetik, amelynek előljárósága a vásárlási igazolványt kiállította.

A fél a vásárlási igazolvány kiállítását 1916. augusztus hó 16 ik napjától 1917. augusztus hó 15-ik napjáig terjedő időre számított szükséglet egész mennyiségének egy tételben, akár meghatározott, de 100 kilogrammnál nem kisebb részletekben való megvásárlására kérheti.

Aki vásárlási igazolványt kap, az a kiállított mennyiségre nézve elveszti a hatósági ellátásban való részesítés jogát.

A gazdasági szükségletre szánt gabonamennyiségek vásárlására hasonló módon kiállítandó vásárlási igazolványok szükségesek.

Bármely malomvállalat az öröltető félnek házi és gazdasági szükségletére gabonát csakis akkor vállalhat megőrlésre vagy egyéb feldolgozásra, ha az öröltető fél ugyanakkor a fél által megnevezett malomra kiállított őrlési tanúsítványt ad át.

Aki szükségletének fedezésére nem tud vagy nem akar vásárlási igazolvány alapján vásárolni, annak joga és kötelessége a hatósági ellátást igénybe venni és e végből legkésőbb szeptember hó 15. napjáig (vagy a falragaszokon kihirdetendő korábbi időpontig) a községi előljáróságnál (polgármesternél) írásban vagy szóval az adatok kellő igazolása mellett 1917. augusztus hó 15. napjáig számított szükségletét, illetőleg annak saját termésével vagy vásárlási igazolvánnyal nem fedezett részét bejelenteni.

Háziszükséglet címén mindenki a következő mennyiséget veheti igénybe: 1. Östermeléssel foglalkozók naponként és fejenként buza-, roz-, vagy árpaliszttól vagy ezek keverékéből legfeljebb 400 gramot; 2. nehéz testimunkával foglalkozók naponként és fejenként legfeljebb 300 gramot; 3. bárki más legfeljebb 240 gramot. Az egész évi szükséglet megvásárlása vásárlási igazolvány alapján nem szükséges. A fél kérhet a szükséglet egy részére is, de legalább 100 kilogram mennyiségre vásárlási igazolványt. Az ezen felüli szükséglet fedezésére hatósági ellátást vehet igénybe.

A termelők kötelesek a zár alá vett terméstelesleget később meghatározandó időpontig a Haditermény Részvénytársaságnak megvételre felajánlani.

A vármegye lisztellátásának ügyében *Kubinyi Géza* főispán és *Lukács Géza* alispán minden szükséges intézkedést megtesznek s arra vonatkozólag, hogy a vásárlás más községek területére is kiterjesztessék s ne csak a lakóhelyen legyen lehetséges, az alispán már előterjesztést tett a belügyminiszterhez.

A lisztellátás lebonyolítását ismét dr. *Sóldos Béla* vármegyei másodfőjegyző fogja végezni, aki e téren nagy gyakorlattal és értékes tapasztalatokkal rendelkezik.

Maximálták az élő sertés és sertés-termékek árát.

A m. kir. miniszterium folyó évi július hó 7 én 2249—1916. M. E. számú rendeletében intézkedik a sertésvágás korlátozásáról, valamint az élő sertésekért és sertés-termékekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról.

Ezen rendelet szerint olyan sertést, a melynek súlya 60 kgrmot meg nem halad, közfogyasztásra levágni tilos.

Sertést levágás végett csak vágósúlyban szabad eladni. Vágósúly: a sertés élősúlya darabonként 22½ kgr. levonással. Az ez alapon kiszámított vételárból 4% levonandó. Levágás

Jótekonyság. Báró *Ragályi Balassa* Ferencz és néneje: *Malonyai Róza* nemes szivre mutató jótekonny cselekedetet gyakoroltak, mikor *Lukács Géza* né alispánné címére 24 pár saját készítményű papucsot küldtek a rimaszombati Vöröskereszt kórházban lévő sebesült katonák részére. *Lukács Géza* né rendeltetési helyére juttatta az adományt.

A F. E. L. új gömői tagjai. A tényüzés elleni ligába *Leungyel Iván* né gyűjtőivén a következők léptek be: *Kún Aladár* né és dr. *Sigmund József* né.

Kiránduló diákok. A múlt héten, kedden mintegy 20 tagból álló diákesapat érkezett tanári vezetés alatt városunkba, s itt a városkertben szálltak meg. Feltűnést keltettek egyszerű ruházatukkal, mikor másnap a várost nézték. A *Gábor* féle budapesti magánintézet növendékei voltak az átutazók, akik innen Tiszolcra utaztak, onnan Murányon át a Szepességre készültek és Tátralomniczon fognak túlni.

Községi polgári fiu- és leányiskola Poprádon, a Magas-Tátra alján. — Orvosilag ajánlott hely. — Tanulók német családoknál olcsón elhelyezhetők. — Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál:

2—8 **Horn József,** igazgató.

Gyanus haláleset. Klenócson még a múlt hó 23 ikán *Monczol Pál* ottani 38 éves birtokos a rumos hordóból bőven ivott úgy, hogy súlyos beteg lett és meghalt. A különben egészséges szervezetű ember halála olyan gyanus körülmények között történt, hogy a bíróság, melynek az esetet bejelentették, szükségesnek tartotta a tényállás kiderítése céljából a hulla törvényszéki boncolásának elrendelését. Ez meg is történt folyó hó 1 én s a szakértők megállapították, hogy a halál nagymennyiségű szeszes ital elfogyasztása következtében állott be.

A Rimaszombati Konzervgyár Részvénytársaság vásárol minden mennyiségben: kerti számcézát, erdei számcézát, szedret, málnát, almát, arany-almát, körtét, ringlót, zöld diót, szilvát, dinnyét, somot, vörös áfonyát, fekete áfonyát, csipkebogyót, továbbá gombát, zöld és vörös babot, sárgarépát, petrezselymet, vöröshagymát, zellert, paradicsomot és mézet.

Ajánlatok a gyár igazgatóságához küldendők, egyéb megkeresésekre telefonon vagy levélben a konzervgyár igazgatósága azonnal válaszol.

5—3

A közművelődési egyesület évkönyve. A Gömör és Kishontvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület 1915-iki évkönyve megjelent. — Az évkönyvet kiváló gondossággal s az egyesület céljaihoz illő komolysággal állította össze *Váry János* igazgató-tanító, az egyesület titkára. — Az évkönyv magában foglalja az egyesület ez ideig rendes közgyűlésének jegyzőkönyvét s felsorolja a tagok névsorát.

Kegyeltes adomány. A Gömörmegyei Fehérkereszt egyesület gondozása alatt álló nyomorék gyermek-otthon javára özv. zabori dr. *Löcherer Tamás* né megboldogult férjének emlékére s az ő nevét viselendő alapítvány céljaira 100 koronát adományozott. A jó szívvvel adott adományt az egyesület elnöksége ez uton is hálás köszönettel nyugtázza.

A nyomorék hadiárva javára újabban a következő adományok érkeztek a Fehérkereszt egyesület pénztára javára: Nagyőrcei polgármester gyűjtése 140 60, jénei körj gyűjtése 1850 korona.

Adományok. A Vöröskereszt egyesület javára újabban vettük és hálás köszönettel nyugtázzuk a következő szíves adományokat:

Pénzbeliek: Asztalos Mihály Felsőpokrógy 24 korona. Kovács Boldizsár Guszóna 4 korona. Cserepes község 8 korona. Özv. Bérczy Elekné Rimabréző 10 korona.

Természetben: Sósik Andrásné Rimaszécs 9 drb tojás. Kolozsi Károlyné Rimaszécs 9 drb tojás. Kovács Boldizsár Felsőpokrógy 144 kor. értékű kukoricza, Nagy Árpádné Balogiványi 3 liter tej. Boros Teréz Zeherje 6 drb tojás. Stech Kálmánné 1 drb szemfedő, 3 drb halotti lepedő, 3 drb halotti párnahuzat. Cserepes község lakosainak ajándéka: 25 kgr. bab, 70 deka szalonna, 2 pár csirke, 25 liter tej, 40 drb tojás, 70 deka vaj. Tóth Ernő egy tal túró. Báró Ragályi Balassa Ferencz Ragály 24 pár papucs. *Az elnökség.*

cséjára szolgáló eladásnál vágósúly kilogrammonként 6 korona 80 fillér a legmagasabb ár. Sertést hizlaló vagy állattartó részére csak minden levonás nélkül számított élősúlyban szabad eladni, a 60 kgrmnál nehezebb, de legfeljebb 90 kgramm súlyú sertésnek a legmagasabb ár élősúly kilogrammonként 6 koronában állapított meg.

A sertéseket az eladás előtt az utolsó 12 órán belül nem szabad sem etetni, sem itatni.

A legmagasabb árak nem terjednek ki a 60 kgrmnál kisebb súlyú és tenyészsertések adásvételére.

A nyers disznósír, szalonna és mindennemű friss sertésus eladásánál a termelő és viszonteladó között való forgalomban métermázsánként tiszta súlyért 760 koronánál magasabb árat követelni vagy fizetni tilos.

Megyei törvényhatóságokban az alispán köteles megállapítani a leölt sertéseknek egészben vagy fél darabokban való adás vételére, valamint mindennemű disznósírnak, szalonnának, friss sertésusnak, sertésusból készült áruknak stb. a közvetlen fogyasztók részére való eladási árt, tekintet nélkül arra, hogy az eladás a termelő vagy viszont elárusító útján történt e.

A rendelet folyó évi július hó 15 ikén lép életbe.

Álhirek a só drágulásáról. A legutóbbi időben számos helyen — Gömörben is — az a hír terjedt el, hogy a só ára drágulni fog, a mi a fogyasztó közönséget arra indította, hogy szükségletét hosszabb időre beszerzze, miáltal a sókereskedőknél volt készletek rohamosan elfogytak és sok helyen sóhiány állt elő. Illetékes helyről szerzett értesülésből tudjuk, hogy a só árának drágulásáról szóló híreszteléseknek nincsen semmitéle alapja.

Lokomobil- és cséplőgépkészítő tanfolyam. A kassai m. kir. állami felső ipariskola egy 3 hétig tartó lokomobil- és cséplőgépkészítő tanfolyamot rendez, amely 1916. július 10 én kezdődik és július 31-ig tart. Beiratkozni július 10 ig bármely napon délelőtt 9—12 és délután 3—6 óra között lehet. Beiratkozás 10 korona tandíj és ezen kívül 2 korona az iparisk. ált. segélyalapra fizetendő.

A háboruban rokkanttá vált katonák, ha erre a tanfolyamra beiratkozni akarnak, tandíjat nem fizetnek. Tényleges szolgálatban álló katonák csak 10 korona tandíjat fizetnek.

CSARNOK.

Levél az olasz harctérre.

Öcsém, már nyugtalan állok
És gondok ragadtak közre;
Czibál a kétség, az álnok,
Hogy hol jársz, hogy vissza jössz e?...
Hogy már egy pár sort oly régen
Nem küldtél öreganyádnak,
Szomorú csendes estéken
Ki annyi jajt küld utánnad.
Ki ül a küszöb elébe,
Foltozza öreg ruhámat,
Egyszer csak rászáll szemére
Egy sötét lepke: a bánat;
„Hát Sanyi ugyan hol jár kel
Birkózva ezer veszéllyel
Töretve töretlen útban
Mégbújva sziklaodúkbán
A hol a harc vipersája
Leskődik sziszegve rája,
Hogy szívét megejtse orvul...?“
S lelkének felhője lassan
Reszkető kezére csordul —
Én magam egy napról másra
Tengődök ezer baj közben,
Mint a fa, aminek ága
Fonnyadoz villámütöten.
Tudod, a régi szű rág még...
— S nem keres most se az ezred,
Sajnos, van elég ily árnyék
Kit a sir korán eljegyzett...
— Várom az ujságot, postát
S arczomra lángrozsák gyúlnak,
Az öröm rózsái, hogy hős
Hadaink győzve vonúlnak
Földjén a hitétségnek.
S olyankor nyakamra nőnek
Csak újra a régi vágyak...

Hiába; beteg ölyv szárnya
Nem fürdhet hő napsugárba!
Hol sasok, keselyük járnak...!
Óh, csak ti járjatok győzve
Ormon és fellegeten által
S legyen a ti tegeverzajtok
Azoknak méla haláldal...
S azután jöjjetek vissza
Győztesen mind, kikre várnak
Addig is lelkünket küldjük
S írj néha öreganyádnak.

Telek A. Sándor.

Igy volt a Stripa mentén...

Szeliden nyugszik a bús májusi holdfény
Kis-Szabó Jánosnak vitézségi érmén.
Jobbjában kipróbált, hűséges puskája,
Sírva gondolhat sok muszka árva rája.
A másik kezében gyűrött, ázott papír,
Százszor elolvasta, kívülről tudja már
felesége mit ír.

„Szerencsés jó napot! Áldjon meg az Isten!
Így köszönök hozzád, hűséges hitvesem.
Tudatom véled, hogy nagyon beteg vagyok,
Megőröl a bánat... Emésztnék a gondok...
Mióta elmentél hűséges jó párom,
Olyan nagy a teher. — Hazajöveled
alig alig várom.

Kicsi gazdaságunk minden terhe, gondja
Az én fejemre szállt, az én vállam nyomja.
Két kis fiúnk baja! — Kis házuk udvara!
Szép őszi vetésünk felveri a dudva...
Nincs aki gyomlálja gondos két kezével...
Ha csak a jó Isten, segítő jó párom
haza nem vezérel.

Kérem is minden nap. Két kicsi fiaddal
Együtt imádkozunk buzgó áhitattal.
Mindig arra kérjük jószágos Istenünk,
Könyörüljön rajtunk, hozzon haza nekünk!
Ezzel be is zárom panaszos levelem,
Hűséges jó párom, lelkem boldogsága
áldjon meg az Isten!”

*

A muszka állásnál honvédet gyalázó,
Borzasztó szavakkal tele firkált zászló.
Hát hogyha elhozná! Ha elmenne érte!
Büszke pillantást vet ragyogó érmére.
Hűséges puskáját magához szorítja,
S indul... hisz úgy várja beteg felesége
rég látott két fia.

*

S másnap, hogy az égen szétömlik a napfény,
Ragyogva török meg vitézségi érmén.
Amint jelentkezik sárosan, tépetten,
Boldog büszkeségtől égő tekintettel:
„Főhadnagy uramnak jelentem alásan,
Az a zászló onnan a túlsó oldalról
örmeister úrnál van...”

Elhoztam az éjjel... úgy se aludhattam,
Szegény jó asszonyom eleped miattam.
A két kis fiam is talán meghal éhen,
Felveri a dudva szép őszi vetésem.
Verejtékkel szerzett kicsi szegénységem,
Nincs aki gondolja, nélkülöm elpusztul,
veszendőbe mégyen.

Főhadnagy uramat alázattal kérem,
Legyen a pártfogóm! Legyen segítségem!
Hogy mehessek haza rövid szabadságra,
Zöldelő vetésem, hogy menjen kalászból!
Csak rövid időre!... Visszajövök aztán,
Csak míg rendbe hozom pusztulásnak indult
szegényes kis portám.

Csak még megülelem beteg asszonyomat,
Minden nap azt írja, minden nap megsírat.
Csak még két szép fiam egyszer megcsókolom,
Megóvóm a bajtól szegény kis családom.
Visszajövök aztán boldogan, szívesen
Főhadnagy úr kérem, hogy mehessek haza,
áldja meg az Isten!”

*

Kis Szabó Jánosnak falusi portája,
Hej, de megváltozott! Ki ismerne rája?
Legszébb a határban kis őszi vetése,
Vidáman hallatszik két kicsi fiának
boldog nevetése.

Szilva Ferencz, e. é. önkéntes.

Értesítés.

A Rimaszombati Konzervgyár R.-T. értesíti t. részvényeseit, hogy a részvények bevétele és az 1—11. szelvények átadása ellenében **Julius hó 16-tól kezdve fizeti a Rimaszombati Takarékpénztár az elmult üzleti évre megállapított osztalékot.**

Alkalmi vétel.

Dupla erős $\frac{3}{8}$ literes befőttes üvegek 22 f.-ért,
Gyümölcs-iz poharak $\frac{3}{4}$ literesek... 32 f.-ért
korlátolt mennyiségben **kaphatók a Rimaszombati Konzervgyár R.-T.-nél.**

20 waggon termény

kicsépeléséhez egy 6-os jó gőzgép kerestetik.

PÓSA ISTVÁN BÁTKA.

Árverési hirdetmény.

866. sz. — **Sajóháza** község előljárósága közhírré teszi, hogy a Sajóháza község, illetve az urbéres közbirtokosság tulajdonát képező

vadászati jog

(669 kat. holdon) az 1883. évi XX. t.-cz. és a vármegyei szabályrendelet értelmében az ugyanazon t. cz. 2. §-ában felsorolt területek kivételével az 1916. évi augusztus hó 1-től 1926. évi július hó 31-ig bezárólag számítandó 10, azaz tíz egymásután következő évre a **folyó évi július hó 31-én** délelőtt 9 órakor Sajóháza község-házánál megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek Sajóházán a község-házánál és a betléri körjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekintetők.

Sajóházán, 1916. július 5.

Hramecz György, bíró.

Záborszky Ernő, körjegyző.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad
a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

GÉPTULAJDONOSOK és GAZDÁK

figyelmét felhívjuk, hogy **javitásra szoruló gépjeiket** mielőbb gépgyárunkba **beküldeni szíveskedjenek,** hogy a munkáshiányra való tekintettel azokat kellő időben eszközölhessük. — Előnyös árban ajánlunk **benzin- és nyersolaj motorokat, cséplőket, kazalozókat és szállópréseket,** ugyancsak egy használt **teljesen kijavított hat ló-erjű Máv. gőzcséplőkészletet.**

Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-T. Gépgyára.

8-9

Az Augusztai Gyorssegély-alap Hadbiztosítási Osztálya.

A hadbavonuló katonáknak — ki életét kész feláldozni a hazáért — csak egy bánata van: hogy halála esetén hátramaradt családja nyomorba jut. Az „Augusztai Gyorssegély Alap” hozza meg itt a segítséget. **Minden hadbavonult biztosítható** csekély díjért úgy, hogy halála esetén családja nagy összeget kap készpénzben. A népfelkelő családja például **45 koronáért 1000 koronát kap.** — Nincs orvosi vizsgálat, nincs lőtásfutás, nincs írka firka, nincs utánfizetés. — A hadbavonult távollétében is meglehet kötni a biztosítást. — Bárki biztosíthat bárkit. Aki a csekély biztosítási díjat lefizette, az a biztosított hadbavonult halála után azonnal megkapja minden levonás nélkül a biztosított összeget. A biztosítási díjat részletekben is lehet törleszteni. A biztosítás egy egész esztendőre érvényes, egy év múlva a biztosítás újból megújítható.

Számtalan családot mentett már meg ez a biztosítás a kétségbeeséstől, számtalan családnak nyújtott már kenyeret és megélhetést.

A díjtételek:

1. Aktív, valamint tartalékos katonák biztosítási díja 7%, azaz **100 K** után **7 K.**
2. Ugyanezek, ha katonarvosok, egészségügyi vagy train-csapatokhoz vannak beosztva $5\frac{1}{2}\%$, azaz **100 K** után **5-50 K.**
3. Népfelkelők biztosítási díja $4\frac{1}{2}\%$, azaz **100 K** után **4-50 K.**

Népfelkelő mindenki, aki a 32-ik évét betöltötte, továbbá népfelkelő 32 éven alul az a katoná, aki a háború kezdete óta lett besorozva. Ennélfogva a háború kezdete óta besorozott 18—21 évesek is, a biztosítás szempontjából népfelkelőknek tekintetnek.

Hadifoglyok tekintet nélkül korra és rangra 7% ot, azaz **100 K** után **7—K** át fizetnek.

Hadimunkások biztosítási díja $4\frac{1}{2}\%$, azaz **100 K** után **4-50 K.**

Biztosítást egy személyre 40000 korona erejéig vállalunk.

A hadbiztosítás általános feltételei:

A biztosítás teljes mértékben érvényes akkor is, ha a biztosított fél halála a háborúban szenvedett sérülés folytán következik be. A biztosított összeg a haláleset bekövetkeztéről szóló hivatalos bizonyíték bemutatása vagy a hivatalos holtánnyilvántás után három hónapon belül a társaság budapesti igazgatóságánál fizettetik ki.

A biztosított összeg kifizetésére való igény legkésőbb annak a naptári évnek végétől számított 5 éven belül érvényesíthető, amelyben ezen kötvény kiállított, máskülönben az igény elenyészik.

Az eddig kötött hadbiztosítások összege 18 millió K

Felvilágosítással szolgál Rimaszombaton:

Angyal István, városi jegyző,
az Augusztai Gyorssegély-alap rimaszombati
vezérképviselője.

5-5

